Lietas Nr. A420618511
Lietas arhīva Nr. AA43-1598-13/16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 12.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents K.Berķis,

tiesneši M.Birzgalis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kokvalde" (vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 67.panta pirmās daļas, 67.^{1}panta un 71.^{1}panta sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kokvalde" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 16.jūnijā Valsts meža dienesta Rīgas reģionālās virsmežniecības Salacgrīvas mežniecības mežsargs sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu AJ Nr.007473, kurā konstatēja, ka SIA „Kokvalde" Ainažu pagasta teritorijā, īpašumā /n.a/, veica augošu koku patvaļīgu ciršanu bērza mežaudzēs, kas nav sasniegušas galvenās cirtes vecumu.

Veicot kopšanas cirtes, ko atļauj ciršanas apliecinājums Nr.785733, audzes šķērslaukums 425.kvartāla 6.nogabalā 0,34 ha platībā un 425.kvartāla 21.nogabalā 0,4 ha platībā ir samazināts zem minimālās šķērslaukuma vērtības: 1) kopšanas cirtes rezultātā 6.nogabalā šķērslaukums samazināts zem minimālās robežas par 8,2 m^2/ha, patvaļīgi nocirsts 31,1 m^3 koksnes. Audzes faktiskais šķērslaukums ir 8,8 m^2/ha; 2) kopšanas cirtes rezultātā 21.nogabalā šķērslaukums samazināts zem minimālās robežas par 4,8 m^2/ha, patvaļīgi nocirsts 19 m^3 koksnes. Audzes faktiskais šķērslaukums ir 9,2 m^2/ha. Patvaļīgās cirtes rezultātā 425.kvartāla 6. un 21.nogabalā patvaļīgi izcirsts 50,1 m^3 koksnes un bojātas mežaudzes 0,74 ha platībā.

Protokolā norādīts, ka SIA „Kokvalde" ir pārkāpusi Meža likuma 7.panta pirmās daļas 2.punktu, 10.panta otro daļu un 14.pantu un Ministru kabineta 2006.gada 4.novembra noteikumu Nr.892 „Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs" 3.1.apakšpunktu, par ko atbildība ir paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 67.panta pirmajā daļā.

2011.gada 16.jūnijā Valsts meža dienesta Rīgas reģionālās virsmežniecības Salacgrīvas mežniecības mežsargs sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu AJ Nr.007474, kurā konstatēja, ka SIA „Kokvalde" Ainažu pagasta teritorijā, īpašumā n/a, pārkāpa meža aizsardzības prasības. Veicot kopšanas cirti, izcērtot kokus, kas atļauts ar 2010.gada 12.maija ciršanas apliecinājumu Nr.785733, ierīkotais pievešanas ceļš gar īpašuma un cirsmas robežu (cirsma Nr.6) pārsniedz atļauto 4 m platumu. Pievešanas ceļa faktiskais platums ir 10 m. Protokolā minēts arī tas, ka, veicot koku ciršanu kailcirtē 425.kvartāla 19.nogabalā – 0,4 ha platībā, nav pareizi izvēlēti ekoloģiskie koki (cirsma Nr.3).

Protokolā norādīts, ka SIA „Kokvalde" ir pārkāpusi Ministru kabineta 2008.gada 14.jūnija noteikumu Nr.421 „Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtējās situācijas izsludināšanu mežā" 7.punktu un Ministru kabineta 2001.gada 12.maija noteikumu Nr.189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" 9.punktu, par ko atbildība ir paredzēta LAPK 67.^{1}pantā un 71.^{1}pantā.

Izskatot iepriekšminētos administratīvo pārkāpumu protokolus un tiem pievienotos dokumentus, Valsts meža dienesta Rīgas reģionālās virsmežniecības Salacgrīvas mežniecība ar 2011.gada 6.jūlija lēmumu Nr.12T-2/8032-11 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) SIA „Kokvalde" uzlika naudas sodu Ls 100 apmērā.

Ar Valsts meža dienesta Rīgas reģionālās virsmežniecības (turpmāk - atbildētāja) 2011.gada 6.septembra lēmumu Nr.1-10/1307 (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[2] 2011.gada 6.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Kokvalde" (turpmāk – pieteicēja) pieteikums, kurā lūgts atcelt Lēmumu.

Pieteikumā norādīts, ka mežniecības 425.kvartāla 6.nogabala stigojuma platībā iekļauta gan lauce, gan nogabala daļa, kurā atradās tikai sauskaltuši koki. Veicot faktisko 425.kvartāla 6.nogabala uzmērījumu dabā, pieteicēja konstatējusi, ka tā platība ir 0,18 ha. Visu augošo koku uzmērījumi parāda, ka audzes kopējais šķērslaukums ir 2,0481 m^2. Tā kā uz treilēšanas ceļiem šķērslaukumu nemēra, faktiskais audzes šķērslaukums ir 14,223 m^2/ha.

Atskaitot no mežniecības uzmērītās 425.kvartāla 21.nogabala daļas lauci, strīdīgā nogabala daļa paliek 0,3 ha un G_{fakt} ir 13 m^2/ha, kas, ņemot vērā nogabala izvietojumu neraksturīgā vietā pie lauka, krūmāja un abpus akmeņu krāvumam, ir pietiekams mežaudzes tālākai attīstībai. Mežaudzē atstāti dzīvotspējīgākie koki.

Pieteicējas ieskatā situācija dabā tika interpretēta subjektīvi soda palielināšanai, neiedziļinoties ne faktiskajā visas mežaudzes stāvoklī pirms un pēc mežizstrādes, ne pieteicējas pārstāvja argumentos.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.jūnija spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts. Spriedums motivēts šādi.

[3.1] Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja ir izdarījusi administratīvos pārkāpumus, par kuriem atbildība paredzēta LAPK 67.panta pirmajā daļā, 67.^{1}pantā un 71.^{1}pantā. Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai ar lietā esošajiem pierādījumiem atbildētāja ir pierādījusi, ka pieteicēja ir izdarījusi iepriekš minētos administratīvos pārkāpumus.

[3.2] Saskaņā ar LAPK 67.panta pirmo daļu par augošu koku patvaļīgu ciršanu vai bojāšanu uzliek naudas sodu (..) juridiskajām personām no simt līdz tūkstoš latiem.

Saskaņā ar Meža likuma 14.pantu koku ciršana, pārkāpjot šajā likumā noteikto kārtību, vai koku bojāšana uzskatāma par patvaļīgu koku ciršanu vai bojāšanu.

Atbildētāja konstatējusi, ka pieteicējas veikto darbību rezultātā rezultātā 425.kvartāla 6.nogabalā 0,34 ha platībā audzes šķērslaukums samazināts zem minimālās vērtības 17 m^2/ha par 8,2 m^2/ha līdz 8,8 m^2/ha un 425.kvartāla 21.nogabalā 0,4 ha platībā samazināts audzes šķērslaukums zem minimālā šķērslaukuma vērtības 14 m^2/ha par 4,8 m^2/ha līdz 9,2 m^2/ha.

Pieteicējai 2010.gada 12.maijā izsniegts apliecinājums Nr.785733 koku ciršanai, saskaņā ar kuru pieteicējai atļauts 425.kvartāla 6. un 21.nogabalā veikt kopšanas cirti.

Saskaņā ar Meža likuma 7.panta pirmās daļas 2.punktu kokus mežā atļauts cirst kopšanas cirtē - mežaudzes sastāva, paliekošās mežaudzes koku augšanas apstākļu un mežaudzes veselības stāvokļa uzlabošanai. Savukārt Meža likuma 10.panta otrā daļa noteic, ka kopšanas cirtes rezultātā mežaudzes šķērslaukums nedrīkst kļūt mazāks par minimālo šķērslaukumu.

Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumu Nr.892 „Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs" (turpmāk – Noteikumi Nr.892) 1.pielikumā noteikts mežaudzes pirmajā stāvā augošo koku minimālais šķērslaukums atkarībā no valdošās koku sugas un koku vidējā augstuma.

Tiesa konstatē, ka lietā ir šādi pierādījumi: 1) 2011.gada 16.jūnija administratīvā pārkāpuma protokols AJ Nr.007472; 2) 2011.gada 4.janvāra un 10.maija mežsarga ziņojumi; 3) nekustamā īpašuma n/a zemes robežu un meža zemju plāns; 4) nekustamā īpašuma n/a inventarizācijas dati; 5) 425.kvartāla 6.nogabala cirsmas skice; 6) dastošanas lapas ar nocirsto koku diametra korekciju no celma diametra; 7) audzes šķērslaukuma noteikšanas darba tabulas augošiem kokiem; 8) koksnes krājas aprēķini pēc uzmērīšanas rezultātiem; 9) patvaļīgi nocirsto koku skaita un krājas aprēķini; 10) 425.kvartāla 21.nogabala cirsmas skice.

Izvērtējot minētos pierādījumus, tiesa secina, ka ar tiem ir pierādīta pieteicējas vaina LAPK 67.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. No pierādījumiem izriet, ka 425.kvartāla 6. un 21.nogabalam lietošanas veids ir noteikts „mežs", tātad uz tiem ir attiecināmas ciršanas prasības saskaņā ar Meža likumu. No pierādījumiem izriet, ka valdošās koku suga 425.kvartāla 21.nogabalā ir bērzs un sugas koku vidējais augstums ir 22 m, tādējādi mežaudzes minimālais šķērslaukums nosakāms atbilstoši Noteikumu Nr.892 1.pielikuma 11.punktam, un tas ir 14 m^2/ha, un ka valdošā koku suga 425.kvartāla 6.nogabalā ir bērzs un sugas koku vidējais augstums ir 25 m. Tādējādi mežaudzes minimālais šķērslaukums nosakāms atbilstoši Noteikumu Nr.892 1.pielikuma 14.punktam, un tas ir 17 m^2/ha.

Tiesa atzīst, ka palikušās audzes šķērslaukums 425.kvartāla 6. un 21.nogabalā ir zem minimāli atļautā. Tādējādi tiesa konstatē, ka pieteicēja, veicot kopšanas cirti, nav ievērojusi Meža likuma 10.panta otrās daļas prasības. Tiesa atzīst, ka lietā esošie pierādījumi par to, ka pieteicēja, veicot kopšanas cirti, pieļāvusi patvaļīgu koku ciršanu, palikušo audzes šķērslaukumu atstājot zem minimālās pieļaujamās robežas, ir ticami, pieļaujami un uz konkrēto lietu attiecināmi, un kopumā tie pierāda, ka pieteicēja nav ievērojusi Meža likuma 10.panta otrās daļas prasības. Tiesai nerodas šaubas par veikto mērījumu precizitāti un atbilstību faktiskajiem apstākļiem.

Tiesa konstatē, ka saskaņā ar nekustamā īpašuma inventarizācijas datiem 425.kvartāla 6.nogabals un 21.nogabals nav klasificēts kā lauce, bet gan kā mežaudze. Pieteicēja pirms pārkāpumu konstatēšanas nav izteikusi iebildumus par inventarizācijas datiem, kā arī uzmērījumus veikusi pēc pārkāpuma konstatēšanas. Tiesas ieskatā priekšroka dodama inventarizācijas datiem, kas iegūti pirms pārkāpuma konstatēšanas un pirms ciršanas darbu uzsākšanas.

Pārbaudot pieteicējas iebildumus, ka atbildētāja nepareizi uzmērījusi koku celmus un neprecīzi veikusi aprēķinus, tiesa konstatē, ka aprēķini veikti atbilstoši Noteikumu Nr.892 6.2.apakšpunktā noteiktajai formulai. Tiesai nerodas šaubas par veiktā aprēķina precizitāti, savukārt izvērtējot pierādījumus, tiesa nekonstatē apstākļus, kas varētu būt par pamatu apšaubīt veikto mērījumu pamatotību.

[3.3] Saskaņā ar LAPK 67.^{1}pantu par dabas aizsardzības prasību pārkāpšanu meža apsaimniekošanā un izmantošanā uzliek naudas

sodu (..) juridiskajām personām no simt līdz tūkstoš latiem.

Atbildētāja konstatējusi, ka pieteicēja nav ievērojusi Ministru kabineta 2001.gada 8.maija noteikumu Nr.189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" (turpmāk – Noteikumi Nr.189) 9.punkta prasības, veicot ciršanu kailcirtē 425.kvartāla 19.nogabalā, jo nav pareizi izvēlēti ekoloģiskie koki, proti, pieteicēja koku izvēli nav veikusi atbilstoši noteiktajai prioritārajai secībai, lai gan cirsmā bija iespējams atstāt atbilstošus ošus, apses un bērzus.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.189 9.punktu galvenajā un kopšanas cirtē, rēķinot uz cirsmas hektāru, saglabā vismaz piecus dzīvotspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus), vispirms izvēloties resnākos (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas un kļavas. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus (2011.gada 16.jūnija administratīvā pārkāpuma protokolu AJ Nr.007474; 2011.gada 4.janvāra un 10.maija mežsarga ziņojumus; nekustamā īpašuma n/a zemes robežu un meža zemju plānu; nekustamā īpašuma „Melnalkšņi" inventarizācijas datus; ekoloģisko koku uzmērīšanas lapu), tiesa secina, ka ar tiem ir pierādīta pieteicējas vaina LAPK 67.^{1}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. No pierādījumiem izriet, ka 425.kvartāla 19.nogabala sastāvā pirms ciršanas bija baltalkšņi, melnalkšņi, apses, oši un bērzi, savukārt pēc ciršanas kā ekoloģiski koki atstāti melnalkšņi un baltalkšņi. Tādējādi tiesa konstatē, ka pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu Nr.189 9.punktā noteikto, proti, nav ievērojusi, ka kā ekoloģiskie koki vispirms saglabājami bērzi un apses.

Tiesa atzīst, ka lietā esošie pierādījumi par to, ka pieteicēja, veicot galveno cirti 425.kvartāla 19.nogabalā, nav pareizi izvēlējusies saglabājamos ekoloģiskos kokus, ir pietiekami administratīvā pārkāpuma sastāva konstatēšanai. Tiesa lietā nekonstatē apstākļus, kas liecinātu, ka atbildētāja amatpersonas būtu rīkojušās neobjektīvi vai būtu ieinteresētas sodīt tieši pieteicēju par administratīvo pārkāpumu. Tādējādi tiesai nerodas šaubas par konstatēto faktu atbilstību faktiskajiem apstākļiem.

[3.4] Saskaņā ar LAPK 71.^{1}pantu par normatīvajos aktos noteikto meža aizsardzības prasību pārkāpšanu uzliek naudas sodu fiziskajām vai juridiskajām personām no divdesmit līdz divsimt piecdesmit latiem.

Izskatāmajā lietā atbildētāja konstatējusi, ka pieteicēja nav ievērojusi Ministru kabineta 2008.gada 10.jūnija noteikumu Nr.421 „Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtējās situācijas izsludināšanu mežā" (turpmāk – Noteikumi Nr.421) 7.punkta prasības, kas noteic, ka kopšanas cirtēs var ierīkot tehnoloģiskos koridorus (mežaudzē speciāli izveidota brauktuve, ko izmanto kokmateriālu sagatavošanai, pievešanai un treilēšanai), kuru maksimālais platums ir četri metri. Tehnoloģisko koridoru kopējā platība cirsmā nedrīkst pārsniegt 20 procentu no cirsmas platības.

Atbildētāja konstatējusi, ka pieteicējas veikto meža ciršu rezultātā 425.kvartāla 11. un 12.nogabalā izveidots kokmateriālu pievešanas ceļš 110 m garā posmā un vidēji tas ir 10 m plats.

Izvērtējot 2011.gada 16.jūnija administratīvā pārkāpuma protokolu AJ Nr.007474 (*spriedumā pieļauta pārrakstīšanās kļūda, norādot - 007477*), 2011.gada 4.janvāra un 10.maija mežsarga ziņojumus un Tehnoloģisko koridoru shematisko attēlu, tiesa secina, ka ar tiem ir pierādīta pieteicējas vaina LAPK 71.^{1}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. No pierādījumiem izriet, ka 425.kvartāla 11. un 12.nogabalā ierīkoti pievešanas ceļi, kas ir platāki par 4 m. Tādējādi tiesa konstatē, ka pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu Nr.421 7.punktā noteikto, proti, nav ievērojusi, ka pievešanas ceļi nedrīkst būt platāki par 4 m. Tiesa atzīst, ka lietā esošie pierādījumi par to, ka pieteicēja 425.kvartāla 11. un 12.nogabalā ierīkojusi pievešanas ceļus, kas ir platāki par atļautajiem, ir pietiekami administratīvā pārkāpuma sastāva konstatēšanai. Tiesa lietā nekonstatē apstākļus, kas liecinātu, ka atbildētāja amatpersonas būtu rīkojušās neobjektīvi vai būtu ieinteresētas sodīt tieši pieteicēju par administratīvo pārkāpumu. Tādējādi tiesai nerodas šaubas par konstatēto mērījumu atbilstību faktiskajiem apstākļiem.

[3.5] Tiesa konstatē, ka atbildētāja pamatoti piemērojusi pieteicējai sankciju, kas noteikta LAPK 67.panta pirmajā daļā atbilstoši LAPK 35.panta otrajai daļai.

LAPK 67.panta pirmā daļā paredz par pārkāpumu juridiskām personām piemērot naudas sodu no simts līdz tūkstoš latiem. Tātad pieteicējai ir piemērots minimālais sods par izdarīto pārkāpumu. Tādējādi lietderības apsvērumu izdarīšana par soda apmēru nav nepieciešama, uzliktais sods ir pamatots un atbilst izdarītā pārkāpuma smagumam.

[3.6] Tiesa atzīst, ka Lēmums ir pamatots un tiesisks, bet pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.jūnija spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas norādīts, ka tiesa nav izskatījusi lietu pēc būtības, bet tikai formāli pārbaudījusi piemēroto tiesību normu atbilstību. Pieteicēja lūdz ņemt vērā pieteicējas veiktos mērījumus, jo atbildētāja pierādījumus balstījusi nevis ar tiešajiem mērījumiem, bet gan par pamatu ņemot pirms 7 gadiem veikto meža inventarizāciju, kurā ir nepilnības.

[5] Saskaņā ar LAPK 289.^{21}panta otro daļu apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi, uz tiem balstītie secinājumi ir pareizi un pirmās instances tiesas spriedumā sniegtais pamatojums ir pilnībā pietiekams. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz LAPK 289.^{13}panta trešo daļu, pievienojas pirmās instances tiesas nolēmuma motivācijai un izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

[7] Nav pamatots pieteicējas arguments, ka atbildētāja pierādījumi ir balstīti tikai uz 7 gadus veciem mērījumiem. Kā konstatējams no lietas materiāliem, atbildētāja apstrīdēšanas stadijā īpašuma „Melnalkšņi" 425.kvartāla 6., 19. un 21.nogabalā ir veikusi apsekošanu dabā un ir veikusi pieteicējas sūdzībā norādīto strīdus teritoriju uzmērījumus. Aicinātais pieteicējas pārstāvis uz apsekošanu un mērījumu veikšanu nav ieradies *(lietas 84.-86.lapa).* Apsekošanas un veikto uzmērījumu rezultātā nav konstatēti fakti, kas apstiprinātu pieteicējas iebildumu pamatotību. Turklāt pirmās instances tiesa ir rūpīgi pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus un ir pamatojusi, kuriem mērījumiem un kādēļ ir piešķirama lielāka ticamība. Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē kļūdu lietā esošo pierādījumu izvērtēšanā.

[8] Pārējie pieteicējas argumenti jau ir tikuši izvērtēti un pārbaudīti pirmās instances tiesā, un tās spriedums satur argumentētu un pamatotu tiesas atzinumu attiecībā uz to, kādēļ pieteicējas argumenti ir atzīstami par nepamatotiem.

Ņemot vērā, ka Administratīvā apgabaltiesa ir atzinusi pirmās instances tiesas spriedumu par pareizu un pamatotu, apgabaltiesa atkārtoti nenorāda tos pašus apsvērumu, kas ir jau ietverti pirmās instances tiesas spriedumā. Citus lietas izspriešanai būtiskus argumentus pieteicējas apelācijas sūdzībā apgabaltiesa nekonstatē.

[9] Ņemot vērā iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības ir tiesisks un nav pamats tā atcelšanai.

Rezolutīvādaļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, 289.¹³pantu, 289.^{22}panta pirmo un otro daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Valsts meža dienesta Rīgas reģionālās virsmežniecības 2011.gada 6.septembra lēmumu Nr.1-10/1307 (administratīvā pārkāpuma protokoli AJ Nr.007473 un AJ Nr.007474) par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kokvalde" (vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 67.panta pirmo daļu, 67.^{1}pantu un 71.^{1}pantu, bet sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kokvalde" sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

K.Berķis

Tiesnesis referents *(paraksts)*

M.Birzgalis

Tiesneši *(paraksts)*

A.Šteibnerga

(paraksts)